

γουρλήδικος ἐπίθ. οὐγουρλούδικος Κωνπλ. οὐγουρλούδικους Θράκ. (Σηλυβρ.) ὀγουρλούδικος Κωνπλ.—Λεξ. Περίδ. Βυζ. Μπριγκ. ὀγουρλούδικους Θράκ. (Σηλυβρ.) γουρλούδικος Μεγίστ. Νάξ. —Λεξ. Μπριγκ. Πρω. Δημητρ. γουρλούθ'κους Μακεδ. (Δρυμ.) ὀγουρλήδικος Λεξ. Μπριγκ. 'ουρλήδικος Νάξ. ('Απύρανθ.) 'ουρλούθ'κους Θράκ. ('Αδριανούπ.) οὐγουρλήδικους Μακεδ. γουρλήδικος 'Ανδρ. 'Ηπ. (Πάργ.) Κρήτ. Κῶς (Πυλ.) Λέρ. Μεγίστ. Νάξ. (Γαλανᾶδ. Σαγκρ.) Χίος (Βροντ.) —Λεξ. Μπριγκ. Πρω. Δημητρ. γουρλήδ'κος Σκυρ. γουρλήδ'κους Θεσσ. (Τσαγκαρ.) Θράκ. ('Αμόρ.) Μακεδ. (Βόιον Δαμασκ. Κοζ.) Σκυρ. Στερελλ. (Αἰτωλ. 'Ακαρναν.) Τῆν. ('Ιστέρν.) γουρλήδικος Κάρπ. Κάσ. Κῶς (Καρδάμ.) γουρλήδικος Πελοπν. (Κίτ. Μάν.) ὀγουρλήδικους Θράκ. (Σηλυβρ.) γουρλήτικος Εὐβ. (Βρύσ.) 'Ηπ. Νάξ. Πελοπν. ('Αρκαδ. Καλάβρυτ. Μεσσην.) —Λεξ. Πρω. Δημητρ. γουρλήτ'κους 'Ηπ. (Ζαγόρ.) Μακεδ. (Χαλκιδ.) Στερελλ. (Αἰτωλ. Καλοσκοπ.)

Ἐκ τοῦ θέματος τοῦ πληθ. τοῦ ἐπίθ. γοῦρλῆς καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ικος. Οἱ διὰ τοῦ τ τύποι γοῦρλήτικος — γοῦρλήτ'κους ἀναλογικ. πρὸς τὰ ἄλλα εἰς -ίτικος ἐπίθετα.

Ὁ φέρων, ὁ προκαλῶν γούρι, καλὴν τύχην, ὁ αἰσιος ἐνθ' ἄν.: Γουρλήδικη 'χεις κι ὅ,τι κι ἄνε γάμης βγαίνει σέ καλὸ Κρήτ. (Μαλάκ.) Γουρλήδικο κοπέλι 'ναι καὶ φέρε το νὰ μᾶσε κάμῃ τὸ ποδαρικό νὰ πάῃ ὁ μῆνας καλὰ αὐτόθ. Γουρλήδικο ν-δὸ σπῖτι Λέρ. 'ουρλήδικο 'τονε τὸ μωρὸ 'ιὰ τὸ σάδουλό δου (σάδουλος = ὁ ἀνάδοχος) Νάξ. ('Απύρανθ.) Τὰ παιδιὰ τὰ 'βρα γουρλήδ'κα Τῆν. ('Ιστέρν.) Γουρλήτικα λεφτὰ Πελοπν. (Καλάβρυτ.) Γουρλήτικο ἀπάντημα αὐτόθ. Γουρλήτιση μέρα Εὐβ. (Βρύσ.) Τὸ γαιδούρι ἐναι γουρλήδικο Πελοπν. (Κίτ. Μάν.) Γουρλήικον ἦτον δὲ ποαρικό σας Κῶς (Καρδάμ.) Τοῦ πέταλον ἀπ' τ' ἄλουγον εἶμι γουρλήδ'κον Θεσσ. (Τσαγκαρ.) Πᾶρ' του, εἶμι γουρλήτ'κον Μακεδ. (Χαλκιδ.) Προῖμα γουρλήτ'κον Στερελλ. (Καλοσκοπ.) Οἱ ν-γιόνυφ-φοι 'ς τῇ γ-γύρα σύρουνσι κ-καλὰ τὸ 'εξίό-τ-τον πόι, γιὰ νὰ 'ναι ὁ 'άμος τως γουρλήικος καὶ γιὰ τοὺς λεύτερους (γύρα = ἡ κυκλικὴ κίνησις τῶν νεονύμφων, ἐνῶ ὁ ἱερεὺς ψάλλει τὸ «Ἡ-σαῖα χόρευε...») Κάρπ. || Φρ. Γουρλήτ'κον νὰ γέν' (εὐχὴ, εἴθε νὰ ἀποβῇ προάγγελος αἰσίου πράγματος) Στερελλ. (Αἰτωλ.) Συνών. γοῦρλῆς, γοῦρλήσιος, γοῦρλήιτης, καλομάζαρος, καλοπίχερος, καλόμοιρος, καλότυχος, μπαχτλήτικος, τυχερός, χειρικάρης, ἀντίθ. γρουσούζης, τσιφτελής.

γουρλῆς ἐπίθ. ὀγουρλοῦς Κρήτ. (Μεραμβ.) Λυκ. (Λιβύσσ.) ὀγουρλοῦς Λυκ. (Λιβύσσ.) γουρλοῦς Κρήτ. Λέσβ. (Μανταμάδ.) οὐγουρλῆς Θράκ. (Μάδυτ.) Μακεδ. ὀγουρλῆς 'Αδριαμ. Κρήτ. 'Ιων. (Κρήν. κ. ἄ.) Κωνπλ. Πόντ. (Τραπ.) Προπ. ('Αρτάκ.) —Λεξ. Μπριγκ. ὀγουρλῆς Ρόδ. γουρλῆς κοιν. ὀγουρλῆς 'Ηπ. (Πάργ.) γουρλῆς Πελοπν. (Κίτ. Μάν.) —Λεξ. Δημητρ. βουρλῆς Θήρ. Θηλ. οὐγουρλήδ'σσα Θράκ. (Μάδυτ.) ὀγουρλήδισσα Ρόδ. βουρλήδ'σσα Θράκ. (Μάδυτ.) ὀγουρλήδισσα Ρόδ. βουρλήδισσα Θήρ. ὀγουρλῆσισσα Πόντ. (Τραπ.) ὀγουρλίνα Κρήτ. γουρλοῦ Λεξ. Δημητρ. γουρλήδισσα Θήρ. Κῶς (Πυλ.) Στερελλ. (Αἰτωλ. 'Ακαρναν.) —Λεξ. Δημητρ. γουρλήτισσα Μέγαρ. Πελοπν. Οὐδ. οὐγουρλήδ'κον Θράκ. (Μάδυτ.) ὀγουρλήδικον Πόντ. (Τραπ.) ὀγουρλήδικο Ρόδ. ὀγουρλῖν Πόντ. (Τραπ. Χαλδ.) γουρλήτικο Πελοπν. (Κίτ. Μάν. κ. ἄ.) γουρλήτικο Μέγαρ. γουρλήτ'κον Στερελλ. (Καλοσκοπ.) βουρλήδικο Θήρ.

Ἐκ τοῦ Τουρκ. *u ğ u r l u* = τυχερός.

1) Γοῦρλήδικος, τὸ ὅπ. βλ., ἐνθα καὶ συνών., κοιν. καὶ Πόντ. (Τραπ. κ. ἄ.): Κάτσε κοντά μου ποῦ 'σαι γουρλῆς καὶ θὰ κερδίσω Νάξ. (Γαλανᾶδ.) "Ελα σήμερα νὰ βῆς πρῶτος, ποῦ 'ναι βουρλήδικο τὸ ποδαρικό σου Θήρ. 2) Ὁ ἔχων δι' ἑαυτὸν εὖνον τὴν τύχην, ὁ τυχερός κοιν. καὶ Πόντ. (Τραπ. Χαλδ.): Αὐτὸς ἐναι γουρλῆς, τοῦ 'ρχοδαὶ ὅλα δεξιὰ Πελοπν. (Κίτ. Μάν.) Γουρλῆς ἄθρωπος, πάδα του κερδίζει, ὅ,τι δουλειὰ κι ἀνὲ βάλῃ βροστά δου Κρήτ. (Μαλάκ.) "Αμα τέλειωμι, ἤθιλι νὰ τὰ μοιράσ' (ἐνν. τὰ κομμάτια τῆς βασιλόπιττας) τσι νὰ δοῦν ποῦ θὰ βριθῇ γ- ἢ παρᾶς. "Ετσους πλιά ἦδαν γ- ἢ γουρλοῦς ἔτσειν'ς τσ'χρονιᾶς Λέσβ. (Μανταμάδ.) || Φρ. Ὁγουρλῖν καὶ γατεμλὲν (καλορρίζικον καὶ εὐτυχισμένον) εὐχὴ πρὸς νεονύμφους) Πόντ. (Τραπ. Χαλδ.) Συνών. τυχερός, ἀντίθ. ἄτυχος.

'Η λ. ὑπὸ τὸν τύπ. Γουρλῆς καὶ ὡς ἐπών. 'Αθῆν. Πειρ. Μακεδ. Στερελλ. Χίος.

γουρλήσιος ἐπίθ. ἐνιαχ. γουρλήσιους Μακεδ. (Βλάστ. Δαμασκ.)

Ἐκ τοῦ ἐπίθ. γοῦρλῆς καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ήσιος.

Γοῦρλῆς 1, τὸ ὅπ. βλ., ἐνθ' ἄν.

γουρλίτης ἐπίθ. Εὐβ. (Κάρυστ.) Πελοπν. (Μεσσην. Τριφυλ.) γουρλίτης Πελοπν. (Κάμπος Λακων.)

Ἐκ τοῦ ἐπίθ. γοῦρλῆς καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ίτης.

1) Γοῦρλῆς 1, τὸ ὅπ. βλ., Εὐβ. (Κάρυστ.) Πελοπν. (Κάμπος Λακων.): Γουρλίτης ἦταν αὐτὸς ποῦ μοῦ 'κανε σεφτέ Κάμπος Λακων. 2) Γοῦρλῆς 2, τὸ ὅπ. βλ., Πελοπν. (Μεσσην. Τριφυλ.): 'Εσὺ πάντοτε ἦσουν γουρλίτης Τριφυλ.

γουρλούκι τό, ἐνιαχ. 'ουρλούξ' Μακεδ. (Βλάστ.)

Ἐκ τοῦ Τουρκ. *u ğ u r l u* καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -οῦκι.

'Η εὖνοια, ἡ τύχη ἐνθ' ἄν.: Φρ. Τοῦ πααῖν' 'ουρλούξ' (=τοῦ ἔρχονται τὰ πράγματα, αἱ ὑποθέσεις εὐνοϊκῶς) Μακεδ. (Βλάστ.) Τοῦ γύρ'σι 'ουρλούξ' (συνών. μετ' τὴν προηγουμ.) αὐτόθ.

γούρνα ἡ, κοιν. καὶ Καππ. ('Ανακ. 'Αραβάν. Γούρτον. Μισθ. Σινασσ. Φλογ.) Πόντ. (Κοτύωρ. Οἶν. Σινώπ. Τραπ.) Τσακων. (Βάτικ. Πραστ. Χαβουτσ.) βούρνα Κάρπ. ("Ελυμπ. Μεσοχώρ.) Κάσ. Κύπρ. (Αἰγιαλ. Καλοπαναγιώτ. Λευκωσ. Μένιοι. Μουτουλ. Πάφ. Πεδουλ. Πρόδρομ. κ. ἄ.) Νίσυρ. Ρόδ. Τῆλ. κούρνα Πόντ. (Τραπ. Τρίπ.) σγούρνα Ζάκ. (Καταστάρ. κ. ἄ.) Κεφαλλ. Κρήτ. (Μουστάκ. Χαν.) Μακεδ. (Κοζ.) Πελοπν. ('Αρεόπ. 'Αναβρ. 'Αρν. Βερεστ. Γεράκ. Γέρμ. Ζελίν. Καλάβρυτ. Καμίν. Κάμπος Λακων. Καρδάμ. Κίτ. Λάγ. Λαγκάδ. Λακων. Λεῦκτρ. Λογγ. Λυγερ. Μάν. Μελιγαλ. Μεσσην. Μονεμβασ. Νεάπ. Ξεχώρ. Ξηροκ. Οἰτυλ. Πάλυρ. Παππούλ. Πλάτσ. Πραστ. Πυλ. Τριφυλ.) Προπ. (Κύζ. Μηχαν. Πάνορμ.) γούρνα Καλαβρ. (Γαλλικ. Μπόβ. κ. ἄ.) 'ούρνα Κάρπ. Κάσ. Νάξ. ('Απύρανθ. Βόθρ.) σγόρνα 'Αντίπαξ. 'Ερεικ. Κερκ. Μαθράκ. 'Οθων. Παξ. γρούνα 'Ιθάκ. Πληθ. κούρνας, τὰ Πόντ. (Τραπ. Τρίπ.)

Ἐκ τοῦ ἀρχ. οὐσ. γρῶν η. Βλ. Γ. Χατζιδ., MNE 1, 105. 2, 286 καὶ Einleit., 91. Ὁ τύπ. γοῦρνα εἰς Σχολ. Ὀδυσσ. ζ 40 «πλυνοί' οἱ λίθοι ἐν οἷς πλύνουσιν... οἱ τόποι ἐν οἷς πλύνουσι τὰ ἱμάτια, γούρναι» καὶ εἰς Δουκ. «γούρνα»

στάμνος, ὑδρία... σκάφη». Ὅμοιος εἰς Μαχαιρᾶν (ἐκδ. R. Dawkins) 1, 254 «καὶ κοντὰ εἰς τὴν γωνίαν εὐρίσκεται μία γούρνα μαρμαρένη». Ὁ τύπ. σ γ ο ὕ ρ ν α διὰ προσθήκης τοῦ σ, περὶ τῆς ὁπ. βλ. X. Παντελίδ., Byzant. Neugr. Jahrb., 5 (1926-7), 427. Ὁ τύπ. κ ο ὕ ρ ν α ὡς ἀντιδάνειον ἐκ τοῦ Τουρκ. *kurna*.

Α) Κυριολ. **1)** Λάρναξ, λεκάνη μαρμαρίνη, ἐνίοτε δὲ καὶ ξυλίνη, πρὸς ὑποδοχὴν τοῦ ὕδατος εἰς τὰς κρήνας καὶ τὰ λουτρά ἢ τοῦ ἐλαίου εἰς τὸ ἐλαιοτριβεῖον, πρὸς κατάρθωσιν τῆς τροφῆς τῶν κατοικιδίων ζώων, πρὸς πλύσιν διαφόρων ἀντικειμένων κ.τ.τ. κοιν. καὶ Καππ. (Ἀραβάν. Μισθ. Συνασσ. Φλογ.) Πόντ. (Οἶν. Τραπ. Χαλδ. κ. ἄ.) Τσακων. (Βάτικ. Πραστ. Χαβουτσ.) — **Λεξ.** Βάιγ. Βυζ. Μπριγκ.: *Μιά γούρνα νερό κοιν. Πρὶν εἶχαμε γούρνες μὲ τσιμέντο, ὕστερα ξυλίνες σκάφες Δωδεκάν.* (Ἀγαθον.) *Μούρωσε τὸ μουλάρι, νὰ βιῇ νερό ἀπὸ τὴ γούρνα Κρήτ.* (Ἀνατολ.) *Φέρνει λοιπὸς τὸ νερό μέσα σ' ἓνα πηλοτσίκαιο, ρίχνει τὸ 'ς τὴ γούρνα τοῦ χοίρου (πηλοτσίκαιο = πῆλινον ὑδροφόρον ἀγγεῖον) Κρήτ. Πίνουν τὰ ζὰ νερό ἀπὸ τὴ γούρνα Κῶς. Νὰ γεμίσης τὴ γούρνα νερό, γιὰ νὰ πιῇ ὁ γάδαρος Μῆλ. Βγαίνει ὁ χοῖρος σὰς καὶ ὅλες τσι' οὐρνες τσι' γλείφει Νάξ.* (Ἀπύρανθ.) *Ἐρχομαι 'ς τὴ σγούρνα τοῦ μουλარიού μελιτζιές καὶ δὲ γαλοπίνει (μελιτζιές = μελίσις) Πελοπν.* (Ἀρεόπ.) *Ἡ σγούρνα ἔναι γιομάτη νερό Πελοπν.* (Καρδαμ.) *Ἡ σγούρνα θέει νὰ δὴν ἔχῃς ἀτρούπητη, ὅδα τήνε πελεκᾷς Πελοπν.* (Λάγ.) *Τὸ γ' ροῦνι ἀναβιούλησε τὴ σγούρνα Πελοπν.* (Οἶτυλ.) *Χάλασε ἡ γούρνα καὶ δὲν μπορῶ νὰ πλύνω Πόρ. Βρωμάει ἡ γούρνα τσαὶ δὲν πίνουμε νερό τὰ ζὰ Εὔβ.* (Βρύς.) *Νὰ βάν'ς λίγο νερό 'ς τὴ γούρνα νὰ ξεπλύν'ς τ'ς ἀντρομίδες Εὔβ.* (Ψαχν.) *Πήγαινε νὰ πλυθῇς 'ς τὴ βούρναν Κύπρ. Ἐρριπεν τὰ λουβίθκια μέσα 'ς τὴ βούρναν τζαὶ ἐστούπ-ῆωσεν Κύπρ.* (Πεδουλ.) *Βάγτε νερό μέσα 'ς τὴ 'ούρνα νὰ πιοῦν τὰ μονάρια Νάξ.* (Βόθρ.) *Ἐχει μέσα ἡ βούρνα 'πόπιμ-μα τῶν χοιρῶν, καὶ γιὰ τὰ πού 'εν πίν-νει ὁ γάδαρος (γιὰ τὰ πού = διὰ τοῦτο) Τῆλ. Ἡ σγούρνα τοῦ λουτροῦ Ζάκ. Ἐβρεξε κ' ἐγιομίσασι οἱ σγούρνες νερό Πελοπν.* (Κίτ. Μάν.) *Ρίξε τὰ πίτουρα 'ς τὴ σγούρνα νὰ φά'σι οἱ κόττες αὐτόθ. Βάλε νερό 'ς τὴ σγούρνα νὰ πλύνου τὰ ροῦχα αὐτόθ. Μία σγούρνα λούπινα ἔφαιε τὸ γ' ροῦνι Πελοπν.* (Πλάτσ.) *Πῆμ ἡ μάννα μ' νὰ πλύν' τὰ παννιά 'ς τὴ γούρνα Στερελλ.* (Φθιώτ.) *Ἐσπασ' ἡ γούρνα τοῦ τσισμέ κι τρέχ' (τσισμέ = βρύσις) Θράκ. (Μαῖστρ.) Θὰ ἀγλήσω τὴ γούρνα (θὰ ἀνοίξω τὴν ὁπὴν τῆς διὰ νὰ χυθῇ τὸ ὕδωρ) Νάξ. (Δαμαρ.) Πάαινε νὰ παστρέψῃς τὴ γούρνα καὶ νὰ βγάλῃς τ' ἀπάχερα Νάξ.* (Γλινᾶδ.) *Ἀφῆσε τὰ πιάτα 'ς τὴ σγούρνα νὰ δὰ πλύνω Κεφαλλ.* *Ἡ γούρνα τοῦ λιτριβεῖου (ἡ λιθίνη λεκάνη, ἡ δεχομένη τὸ ἐκ τῆς ἐκθλίψεως τῶν ἐλαίων προερχόμενον ἐλαιον) Εὔβ. (Κύμ.) Μέγαρ. Πελοπν.* (Ἀργολ.) *Σκῦρ. Ἡ γούρνα τοῦ χαμουριού (χαμούρι = ὁ πολλὸς τῶν ἐλαίων) Σίφν. Σγούρνα πελεκητὴ Πελοπν.* (Λακων. Μάν.) *Φκειάι-σκαν νὰ γούρνα καὶ τόιμα τρέχισκεν 'ς τὴ γούρνα (κατεσκευάσαν μίαν γούρναν καὶ τὸ αἶμα ἔτρεχεν εἰς τὴν γούρναν) Καππ. (Μισθ.) Ἐγιομήτθε ἂ γούρνα ὅο (ἐγέμισε ἡ γούρνα νερό) Τσακων. (Πραστ.) Νὰ ἀνοίτσωμ' γούρνα τὸ ξύλε (νὰ ἀνοίξωμεν κοιλότητα εἰς τὸ ξύλον) Τσακων. (Χαβουτσ.) || Φρ. *Τὸ 'καμες γούρνα (τὸ κατέστρεψες) Στερελλ.* (Αἰτωλ.) *Θὰ τοῦ κάμ' γούρνα (θὰ ἀποτύχῃ) αὐτόθ. Θὰ σοῦ κάμω γούρνα τὸ τσεφάλι σου! (ἀπειλὴ) Μέγαρ. Πού νὰ βκοῦν τὰ μάδκια σου τθαὶ νὰ γενοῦν βούρνες νὰ πίνουν οἱ κατσι-κουτάλες (= ὄρνεα· ἀρά) Κύπρ. || Παροιμ.**

Κάθε μέρα 'ς τὸ χαμάμι, | χέζει ὁ διάβολος 'ς τὴ γούρνα

(ἐπὶ τῶν ἐξοδευόντων τὴν περιουσίαν των εἰς ἀπολαύσεις) Ἡπ. || Αἰνίγμ.

Σγούρνα μου πελεκητὴ, | μαρμαρένια καὶ χυτὴ, π' ἔχεις μέσα μαῦρα γίδια | καὶ γλυκὸ κρασί (τὸ καρπούζι) Πελοπν. (Ξηροκ.) Τὸ αἰνίγμ. εἰς παραλλαγ. κ. ἄ.

Σγούρνα μου πελεκητὴ, | μαρμαρένια καὶ γλυφτὴ, πάει ὁ βούρβουλας νὰ πχῇ, | οὔτ' ὁ βούρβουλας χορταίνει οὔτ' ἡ σγούρνα ξεφνιριαίνει

(ὁ ἥλιος καὶ ἡ θάλασσα· βούρβουλας = ὁ ἥλιος, ξεφνιριανει = ἐλαττοῦται) Πελοπν. (Κίτ. Μάν.)

Πάνω 'ς τὸ ὄρος, 'ς τὸ βουνὸ | ἔχει βούρναν ἀργυρῇ, πάει ὁ κόρακας καὶ πίνει, | μήτ' ὁ κόρακας χορταίνει μήτ' ἡ βούρνα δὲ φουραίνει

(τὸ ἅγιον ποτήριον) Νίσυρ. Τὸ αἰνίγμ. εἰς παραλλαγ. κ. ἄ. || Ἀσμ.

Μοῦ βγάζουν τὰ ζαγάρια μου μὲ πλουμισμένη κόρη, ποὺ ἔπλενε καὶ λεύκαινε σὲ μαρμαρένια σγούρνα Πελοπν. (Ξηροκ.)

Ἐν' νὰ σοῦ κάμω τὲς μαγειρές 'ς τὴ βούρναμ ποὺ πλυν-νίσκεις, νὰ ξαπολᾷς τὸ πλυμ-μαρκόν, νὰ 'ρκεσαι νὰ μὲ βορίσκῃς Κύπρ.

Νὰ βρῇ τσι' γούρνες ἀδευανές, νὰ μπῇ νὰ τσι' γεμίσῃ Κρήτ. (Μαλάκ. κ. ἄ.)

Μιὰ κοπελιά εἶδα κ' ἔπλενε σὲ μαρμαρένιες βούρνες Κᾶς.

*Νὰ 'μουνα σγούρνα νὰ 'πλενε, νὰ 'μουνα γῆς νὰ ἐπάτεις, νὰ 'μουνα μοσκοσάπουντο 'ς τὰ χέρια νὰ μ' ἐκράτεις Ζάκ. Συνών. γ ο ὕ ρ ν ο ς, λ α ρ ν ᾶ κ ι, σ κ ᾶ φ η, σ κ α φ ῖ δ α, σ κ α φ ῖ δ ι, σ κ ὕ φ ο ς. β) Μετων., ἡ ἐντὸς τῆς λάρνακος ὕδατος ἐξ ἀλεύρου τροφὴ τῶν χοίρων Νάξ. (Ἀπύρανθ.): *Σφάλῃξε τὴ βούρτα, νὰ μὴν ἔθουν οἱ 'ειτονόχοιροι νὰ φά' δὴ 'ούρνα. Συνών. γ ο ὕ ρ ν ο ς. 2) Ἡ ἀλευροθήκη τοῦ μύλου Πελοπν. (Καρδαμ. Λεῦκτρ.) 3) Ἡ ξυλίνη σκάφη διὰ τὸ ζύμωμα τῶν ἀλεύρων Ἀμοργ. Νάξ. (Κορων.) Κύπρ. Πόντ. (Τραπ.) — **Λεξ.** Βυζ.: *Βάλε 'ς τὴν γούρναν νὰ ζυμώσουμεν Κύπρ. Γεῖρε μου λ-λίον νερόν μέσ' 'ς τὴν γούρναν αὐτόθ. || Ἀσμ.***

Τραῦα με πάνω, μάστορη, τσ' ἔχω φουμίν 'ς τὴν βούρναν Κύπρ.

Ἐν' νὰ σοῦ κάμω τὲς μαγειρές 'ς τὴν βούρναν ποὺ ζυμών-νεις,

*γιὰ νὰ χαμνᾷς τὸ ζύμωμαν, νὰ 'ρκεσαι νὰ μοῦ στρών-νῃς (χαμνᾷς=ἀφίνης) αὐτόθ. Ἡ σημ. καὶ ἀρχ. Βλ. Ἀνθολ. Παλατ. 7. 736. Συνών. μ ᾶ χ τ ρ α, π ι ν ᾶ κ ι, π ι ν α κ ο ὕ λ ι, σ κ ᾶ φ η, σ κ α φ ῖ δ α, σ κ α φ ῖ δ ι. 4) Ξύλα ἐσκαμμένα, δι' ὧν, ἐπαλλήλως τιθεμένων, μεταφέρεται τὸ ὕδωρ μακρὰν Ἀθ. β) Ὅχετος ἀνοικτός, συνήθως ἐκ ψευδαργύρου, πρὸς διοχέτευσιν ὕδατος ἢ ἄλλων ὑγρῶν, ὑδρορρόη Ἀθ. Κέρκ. Μαθράκ. Μακεδ. (Χαλκιδ.) Ὅθων.: *Ἐφκειανες τὴ σγούρνα τσῇ κατοικίᾳ καὶ δὲν ἔφκειανες καὶ τὴ στέρνα (κατοικία=ἀγροικία) Ὅθων. Συνών. κ α ν α λ ῆ τ ο, κ ὁ ρ α, ρ ι ν ο ὕ χ ο ς, σ ο ὕ γ ε λ ο. γ) Κρουνοὶ Α. Ρουμελ. (Στενήμαχ. Φιλιππούπ.) Πόντ. (Κοτύωρ.): *Τὸ πεγάδ' πέντε γούρνας ἔχ' (ἡ βρύση ἔχει πέντε κρουνοὺς) Κοτύωρ. δ) Ὅπῃ Μακεδ. (Βλάστ.) Πόρ. 5) Μικρὸν ἀγγεῖον, ὑδρία Εὔβ. (Αὐλωνάρ. Στρόπον.) Ζάκ. Κύπρ.: *Εἶν' μικρὰ τὰ σπιθάγια, πιὸ μγάλις εἶν' οἱ γούρνες (σπιθάγια = πιθάγια, πίθοι) Στρόπον. Ἡ σημ. καὶ εἰς Βλάχ. καὶ Δουκ. 6) Κοίλωμα τοῦ ἐδάφους μετὰ ἢ ἄνευ****

ὑδατος, λάκκος ἢ κοιλότης τῆς κοίτης τοῦ ποταμοῦ πολλὰ καὶ Καλαβρ. (Γαλλικ. Μπόβ.) Τσακων. (Πραστ.): *Βλέπε μπρός σου, ἔχ' γούρνα Θράκ.* (Τυρολ.) *Εἶμι νιὰ γούρνα γιουμάτ' νιὸ κὶ θὰ πέσ' κανέναν μέσα Στερελλ.* *Ν' ἀνοίξ' νιὰ γούρνα κὶ νὰ χώης κείνου τοῦ ψόφιου σκ'λλί, νὰ μὴ βρουμάη αὐτόθ.* *"Αἰ πνίξ' σὶ μιὰ γούρνα νιὸ, νὰ μὴ φαίρισ' σὶ κόσμου! Στερελλ.* (Κολάκ.) *Τὰ θ'κά μ' τὰ χουράφια εἶν' οὐλα σὶ γούρνα Στερελλ.* (Σπάρτ.) *Τοῦ χουράφ' γιόμ'σι νιὸ 'ς τ'ς γούρνας "Ηπ.* (Ζαγόρ.) *Εἶχι νιὸ μιὰ γούρνα κ' ἤπιαν τὰ πρόβατα αὐτόθ.* *"Ηταν μιὰ γούρνα μὲ νιὸ κὶ δὲν τ'ν εἶδα κὶ πάτ'σα μέσα κὶ βράχ'κα "Ηπ.* (Κουκούλ.) *Μπῆκαν τὰ γ'ρούνια 'ς τοῦ σπαρτὸ κὶ τοῦ γιόμ'σαν γούρνας Στερελλ.* (Γραν.) *"Εβρεξε τσαὶ γεμίσανε οἱ σγοῦρνες Πελοπν.* (Κάμπος Λακων.) *Νὰ βάλης τὸ λινάρι 'ς τὴ σγοῦρνα αὐτόθ.* *Τδουλίστηκε τὸ γουρούνι 'ς τὴ γούρνα κ' ἔγινε οὐλο λάσπη Πελοπν.* (Δάρα Ἀρκαδ.) *Θὰ βροῦμε καμμιά τρανὴ γούρνα νὰ κάνουμε μπάνιο Πελοπν.* (Κερπιν.) *"Η σγοῦρνα 'ς τὸν "Αγι βέτρο ἔναι κάργα 'πὸ βαρτακλάδες (= βατράχους) Πελοπν.* (Ξεχώρ.) *Τὸ λινάρι θὰ τὸ πᾶμε 'ς τὴ σγοῦρνα νὰ τὸ ξεβροχιάσωμε Πελοπν.* (Πραστ.) *Δὲν τὸν λέπ'ς π' τὸ 'χου σ'μαδ'μένον μὲ γούρνας τοῦ χουράφ'· Εὐβ.* (Στρόπον.) *Οὐ δρόμους γίβ'κὶ οὐλον γούρνας Στερελλ.* (Αἰτωλ.) *Μέσα 'ς τὴ γούρνα ἔχ' ψάγια Μακεδ.* *"Η παππᾶς πῆγι 'ς τοῦ χουράφ', ἔσκαφι μιὰ γούρνα, ἔβαλι τοῦ πιδὶ τ' μέσα κὶ τοῦ σκέπασι Μακεδ.* (Δασοχώρ.) *"Αν'γι μιὰ γούρνα σὶ μιὰ μυριά 'ς τοῦ χουράφ' κ' ἔβανι τοῦ ροίδου Μακεδ.* (Ρητίν.) *Τοῦ θ'τάρ' ἀπ' αὐτὴ τ' γούρνα δάμμα μὲ σαπίζ' (δάμμα = πάντα) Χίος (Φυτ.)* *Θὰ τίς 'γλήσουνε τίς γούρνες (θὰ ἀπαντλήσουν τὸ νερὸ τῶν κοιλωμάτων τῆς κοίτης τοῦ ποταμοῦ πρὸς ἀλυσίαν ἐγγέλεων) "Ανδρ.* *"Η γούρνα γέμ'σι νιὸ 'Αλόνν.* *Σὲ μιὰ γούρνα τ' ἀκρωτηριοῦ ἔπιε νερὸ ἡ σκύλλα μου καὶ φούσκωσε "Ιθάκ.* *Πάον d-dà πουλ-λιὰ 'ὰ πιονν νερὸ g' ἡῦρα d-dὴ γούρναν ἄδεια (ἐκ παραμυθ.) Σύμ.* *"Η γούρνα τοῦ ἔνδρου (= ὁ περὶ τὴν ρίζαν τοῦ δένδρου λάκκος) Κάλυμν.* *Σκαφίω τὴ γούρνα, νὰ πάη τὸ νερὸ νὰ ποτίη τὸ φα-σούλ' Γαλλικ.*

"Ετσι τάε τάσ' τὰ γούρνα μὲ τὸ χωξύγι τσ' ἐδάτθε (= ἔπεσε μέσα εἰς τὸν λάκκον μὲ τὸν ἀσβέστην καὶ ἐκάη) Πραστ. *Συνών. γοῦρνια σμα 2, λάκκος, λακκοῦ-βα, λοῦμπα. β)* *Κῶνοι χώματος, οἵτινες δημιουργοῦνται κατὰ τὴν ἐσκαφὴν τῶν ἀμπέλων Ε.* *Πονηροπούλ., "Αμπελουργ. (ἔκδ. 1876), 48. γ)* *"Αβαθὴς λάκκος ἐντὸς τῆς οἰκίας, ὅπου ἐτοποθετεῖτο ὁ ἀργαλειὸς καὶ συνεκδ. αὐτὸς οὗτος ὁ ἀργαλειὸς Εὐβ.* (Γαλτσ.) *Θεσσ. ("Αλμυρ.): || "Ασμ.*

Σὰν ἀποθάνω, θάψε με 'ς τὴ γούρνα τ' ἀργαλειοῦ σου Εὐβ. (Γαλτσ.) *Συνών. ἀργαλειὸ 2, ἀργαστήρι 3, γοῦβα 9α, λάκκος. 7)* *Τάφος Θεσσ.* (Βαθύρρ. Γερ-κάκρ. Μελιβ. Πτελοπούλ. Συκαμν. Τσαρίτσ.) *Θράκ.* (Αἶν. Ἀλμ. Ἑλληνοχώρ. Μάλγαρ. Σουφλ.) *Μακεδ.* (Ἀρν. Βελβ. Βέρ. Βλάστ. Βρία Γαλατ. Γρεβεν. Δεσκάτ. Ἐράτυρ. Καστορ. Καταφύγ. Κοζ. Σιάτ. Φυτ.): *"Ανοίγουν d' γούρνα 'ς τοῦ νικρουταφείου κὶ κατιβάζ'ν κὰτ' d' γάσσα Πτελοπούλ.* *Σκάφ'τι πουλὸν τ' γούρνα, εἶμι ψ'λὸς οὐ μακαρίτ'ς Γα-λατ.* *"Σ τίς γούρνας βάνουμι στανρόν ἀπὸν ξύλον Φυτ.* *Τὸν πιθαμένον τὸν παράχουσαν 'ς τὴ γούρνα Κοζ.* *"Ανοῖξαν μίνιαν μιγάλη γούρνα γιὰ τοῦ βαππᾶ Μάλγαρ. || Φρ.* *"Α σὶ φάη οὐ γιὸς μ' οὐ ἀστρίτ'ς, πᾶρι τσαπὶ κὶ φκνάρ' κὶ ἄν'ξι τὴ γούρνα σ' (τὸ δάγκαμα τοῦ ἀστρίτη θεωρεῖται θανατηφόρον) Τσαρίτσ.* *Θὰ σὶ φκειάσου τ' γούρνα σ'! (= θὰ σὲ δείρω ἀνηλεῶς μέχρι θανάτου) Βλάστ.* *Μὲ τοῦ ἑνα πουδάφ' 'ς τ' γούρνα εἶμι (= ἐπὶ ἐτοιμοθανάτου) Ἐράτυρ.* *Νὰ σὶ βά-*

λου 'ς τὴ γούρνα σ'! (ἀρὰ) Γρεβεν. || Παροιμ.

"Οποῖους σκάφτ' ἄλλουν τ' γούρνα, | νὰ τ'μάζ' γιὰ τοὺν ἱαντό τ'

(ὁ ἐπιβουλευόμενος ἄλλον πᾶσχει ὁ ἴδιος ὅσα ἐπιβουλεύεται) *Κοζ.* *"Η παροιμ. εἰς παραλλαγ. πολλὰχ. Συνών. παροιμ.* *"Ο ποιὸς σκάφτει τὸ λάκκο τοῦ ἄλλου, μπαίνει ὁ ἴδιος μέσα. Συνών. γοῦβα 3, κι-βούρι, λάκκος, μνημα, μνημοῦρι, τάφος. 8)* *Φρέαρ "Ηπ.* *Θράκ.* (Σουφλ.) *9)* *Δεξαμενὴ Ἀλόνν.* *"Ηπ.* (Ξηροβούν. Ραδοβύζ.) *Θεσσ.* (Μηλ. Τσαγκαρ.) *Καππ.* (Ἀραβάν. Γούρτον.) *Κάσ.* *Κίμωλ. Κρήτ.* (Ρέθυμν.) *Κύθηρ.* *Κύπρ.* (Κυθρ.) *Λυκ.* (Λιβύσσ.) *Μακεδ.* (Βόλβ. Νάουσ. Παγγ. Χαλκιδ.) *Πάρ.* *Πελοπν.* (Καλάβρυτ. Καμίν. Λακεδ.) *Σάμ.* *Σκόπ.* *Στερελλ.* (Αἰτωλ. Ἀκαρναν. Ἀμφιλοχ. Ἀράχ. Γραν. Λεβάδ. Ναύπακτ. Περίστ.) *Τῆν. — Δεξ. Περίδ. Βλαστ. 294: Γιόμισ' ἡ γούρνα Γραν.* *Πᾶμε ν' ἀμπολύσουμε τὴ σγοῦρνα νὰ ποτίσουμε Καμίν.* *Βοῆκα 'ς τὸ χωράφι μιὰ μικρὴ γούρνα μὲ νερὸ κ' ἤπια ἀπὸ τὴ δίψα μου Λακεδ.* *Δὲν ἔβλεπα μέσα 'ς τὴ νύχτα κ' ἔπια μέσα 'ς τὴ γούρνα Νάουσ.* *"Η γούρνα μ' ἔχ' μιὰ στινὴ ἀπουλ' στάρα κὶ τοῦ νιὸ βγαίν' σὰ κλονστή (ἀπουλ' στάρα = ὀπή) Περίστ.* *"Εφκωσα μιὰ γούρνα νὰ ποντίζου τοὺν κῆπου Αἰτωλ.* *"Η σημ. καὶ εἰς Σομ. β)* *"Ο λάκκος εἰς τὸ κέντρον τοῦ βυθοῦ τῆς δεξαμενῆς Μεγίστ. Συνών. λιμπί, πηγὰ δῖνα. 10)* *Μικρὰ κοι-λάς, κοίλη περιοχὴ γῆς, περιφέρεια, περιοχὴ Ἀστυπ. Εὐβ.* (Αἰδηψ. Ψαχν.) *Θήρ.* *Πελοπν.* (Δάρα Ἀρκαδ. Κοπαν. Μεσσην.) *Στερελλ.* (Καλοσκοπ. Περίστ.) *Τσακων.* (Χα-βουτσ.) — *Δ. Λουκοπ., Ποιμν. Ρούμελ., 72: "Ητανε γιατρός ξακουστός σ' οὐλὴ τὴ γούρνα Δάρα Ἀρκαδ.* *Αὐτεῖν' ἡ γούρνα ἔχ' ἀρματουλίξ' Περίστ.* *Σὲ θυμῶμαι πού 'σαι 'πὸ τὴ δική μας γούρνα Ψαχν.* *"Σ τὴ γούρνα μας 'μεῖς δὲ μιλάμε ἔτσ' αὐτόθ.* *Τὸ δεῖνα χωριό, ἡ δεῖνα ἡ γούρνα, μπορεῖ κ' ἔχει γίδια μεγαλόσωμα, ἡ ἄλλη μικρόσωμα Δ. Λουκοπ., ἐνθ' ἄν. || "Ασμ.*

Τσοιμάτ' ὁ ἡλζιος 'ς τὰ βουνά τσ' ἡ πέροδικα 'ς τὴ γούρνα Ἀστυπ. Συνών. λάκκος. 11) *Τὰ κενὰ μέρη τῆς καλαμο-φυτείας Δελτ. ὕδροβ. Σταθμ. 3, 79. 12)* *Τὸ ἀνάλημμα τῶν κτημάτων, τὸ πεζούλι, τεμάχιον κτήματος "Ηπ.* (Παλάσ. Χιμάρ.) *Συνών. γρέμπα 1, λαχίδι, μάντρα, πε-τσούρι, τεμάχι. 13)* *Εἶδος παιδιᾶς, κατὰ τὴν ὁποίαν οἱ παῖκται σκάπτουν λακκίσκον, θέτοντες δὲ τετράγωνον λί-θον εἰς τὸ ἄνω μέρος αὐτοῦ προσέρχονται ἔπειτα ἀνὰ εἰς καὶ κρατοῦντες ἕκαστος ἀνὰ πέντε λιθάρια ρίπτουσιν αὐτὰ ἐξ ἀποστάσεώς τινος εἰς τὸν λακκίσκον καὶ, ἐὰν μὲν εἰσέλ-θουν εἰς αὐτὸν δύο ἢ τέσσαρα, ὁ παίζων κερδίζει, ἄλλως χάνει "Ηπ.* ("Αρτ.) *Θεσσ.* (Καρδίτσ.) *Μακεδ.* (Δασοχώρ.) *Σάμ.* (Πβ. τὸ ἀρχ. τρόπα, διὰ τὸ ὅπ. βλ. Πολυδ. 9, 103). *14)* *Εἶδος παιδιᾶς, κατὰ τὴν ὁποίαν οἱ παῖκται ἴστανται πλησίον μικροῦ λάκκου ἕκαστος, εἰς δ' ἐξ αὐτῶν ρίπτει σφαιρικὸν ἀντικείμενον, τόπι, εἰς τοὺς λάκκους. "Ο παίκτης, εἰς τὸν λάκκον τοῦ ὁποῖου θὰ εἰσέλθῃ τὸ τό-πι, ἀρπάζει τοῦτο καὶ κτυπᾷ τοὺς ἐν τῷ μεταξὺ σπεύ-δοντας νὰ ἀπομακρυνθοῦν ἄλλους παίκτας. Ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος θὰ κτυπηθῇ παρ' αὐτοῦ λαμβάνει τὴν θέσιν τοῦ κυνηγοῦ καὶ παρακάθεται εἰς τοὺς λάκκους, ἵνα συνεχι-σθῇ ἡ παιδιὰ Νάξ.* (Ἀπύρανθ.) *Συνών. γομβίτσες, (εἰς λ. γομβίτσα 4α), γουρνίτσα 2, γουρνούλα 2.*

β) *Μεταφ. 1)* *"Η τομὴ ἡ ὁποία γίνεται διὰ τὸν ἐμβολια-σμόν τῶν ἐλαιοδένδρων Μακεδ. Συνών. γοῦβα 15. 2)* *"Ο μικρὸς λάκκος ὁ ὁποῖος σχηματίζεται ἐνίοτε εἰς τὸν πώγω-να Σάμ.* (Παλαιόκαστρ.) *Στερελλ.* (Σπάρτ.): *"Ικεὸς οὐ γουρ-*

νουτσάουλους ἔχ' γούρνα 'ς τοῦ κατακλείδ' (=κάτω σιαγόνα) Σπάρτ. Συνών. *λακκάκι, λακκούβάκι, λάκκουδο*.

Ἡ λ. καὶ ὡς τοπων. ὑπὸ τοὺς τύπ. *Γούρνα* καὶ *Γοῦρνες* πολλαχ. *Γοῦρνες* πολλαχ. βορ. ἰδιωμ. *Βούρνα* Κύπρ. Ρόδ. Τήλ. *Βοῦρνες* Κάμπ. Κύπρ. Νίσυρ. Τήλ. *Σγούρνα* Κέρκ. (Σιν.) Πελοπν. (Καλάβρυτ. Λαγκάδ. Λογγ. Μάν. Τριφυλ.) *Σγοῦρνες* Ζάκ. Μακεδ. (Κοζ.) *Σγούρα* Σαμοθρ. *Οὔρνα* καὶ *Οὔρνες* Νάξ. (Ἀπύρανθ. Κινίδ.). Ἐπίσης καὶ ὡς τοπων. συνεκφερομένη α) μετ' ἐπιθέτων *Ἀσπρη Γούρνα* Ἀμοργ. *Βαθειὰ Γούρνα* Μακεδ. (Βόιον) Πάρ. *Γειρτὴ Γούρνα* Σῦρ. *Μεγάλῃ Γούρνα* Πελοπν. (Κόκκιν.) *Μακριὰ Σγούρνα* Πελοπν. (Μάν.) *Βαθειὲς Γοῦρνες* Μακεδ. (Βόιον). Ἐπίσης ὡς τοπων. μετ' ἐπιρρ. *Ἀπὸν Γούρνα* Στερελλ. (Αἰτωλ.) καὶ μετὰ κυρ. ὄν. *Βιλὴ Γούρνα* Μακεδ. (Καστορ.) *Βριτοῦ Γούρνα* Στερελλ. (Αἰτωλ.) *Γάλλ' Γούρνα* Πελοπν. (Καλάβρυτ.) *Γιάν' δραγάδ' Γούρνα* Μακεδ. (Καστορ.) *Μαριανόπ'κον Γούρνα* Μακεδ. (Καισάρ.) *Μούτ' Γούρνα* Στερελλ. (Αἰτωλ.) *Μπουγάνη Γούρνα* Πελοπν. (Καλάβρυτ.) *Μπούρα Γούρνα* Στερελλ. (Αἰτωλ.) *Γούρνα τ' Νάκ' Μακεδ.* (Βόιον) *Παράσχου Γούρνα* Μακεδ. (Καταφύγ.) *Προφύρου Γούρνα* Κάλυμν. *Τούρκου Γούρνα* Πελοπν. (Καλάβρυτ.) *Φασούλ' Γούρνα* Μακεδ. (Πελεκάν.) *Γούρνα Χαλκιᾶ* Θεσσ. (Συκαμν.) *Χαρογιάν' Γούρνα* Στερελλ. (Αἰτωλ.) *Στάθη Γοῦρνες* Πελοπν. (Ἀράχ.) *Κανέλ' Γοῦρνες* Στερελλ. (Αἰτωλ.) *Παπαβασιλ' Γοῦρνες* Μακεδ. (Ἐράτυρ.) *Τρουμπᾶ Γοῦρνες* Θεσσ. (Πήλ.) *Δράκου Βούρνα* Ρόδ. (Ἐμπον. Σάλακ.) *Μιχαλάνδαινας Βούρνα* Τήλ. *Μορένου Βούρνα* Τήλ. *Ἀι Πανδελέμονα Βοῦρνες* Τήλ. *Οὔρνες βολιβᾶ* Νάξ. (Κινίδ.) καὶ μετὰ ἀριθμτ. *Δγυὸ Γοῦρνες* Κῶς (Πυλ.) κ.ἄ.

γουργνάδα ἡ, ἐνιαχ. *βουργνά* Κύπρ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. *γ ο ὕ ρ ν α* καὶ τῆς μεγεθ. καταλ. -ά δ α. *Μεγάλῃ λιθίνῃ λάρναξ*. Συνών. *λάρνακας*.

γουργνάκι τό, πολλαχ. *γουργνάξ* Σάμ. Τήν. — Δ. Λουκοπ., Γεωργ. Ροῦμελ., 203 *γουργνάτσι* Μεγίστ. *βουργνάκι* Νίσυρ. *σγουργνάκι* Κρήτ. (Χαν. κ. ἄ.) Πελοπν. (Κίτ. Λεντεκ. Μάν.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. *γ ο ὕ ρ ν α* καὶ τῆς ὑποκορ. κατάλ. -ά κ ι.

1) Μικρὰ γούρνα πολλαχ. : Σὲ φτοῦνο τὸ σγουργνάκι τί φαί νά βάλῃς γιὰ τὸ γουργνί; *Ἔναι μικρὸ* Πελοπν. (Κίτ. Μάν.) *Ἔ* τοῦ μικροῦ *γουργνάξ* εἶναι καθαρό τοῦ νιρὸ Σάμ. *Βάλι τ' γαλακτιὰ μὲ τὰ πίτυρα 'ς τοῦ γουργνάξ* (γαλακτιὰ = τὸ λευκὸν ἀπόπλυμα τῆς σκάφης τοῦ ζυμώματος) Τήν. Τέτοιες μικρὲς γοῦρνες τίς ὀνομάζουν κουτσόγουργνες ἢ γουργνάκια Δ. Λουκόπ., ἐνθ' ἄν. Συνών. *γ ο υ ρ ν α λ ά κ ι*, *γ ο υ ρ ν ά λ ι*, *γ ο υ ρ ν ῆ*, *γ ο υ ρ ν ῆ δ ι 1*, *γ ο υ ρ ν ῆ σ κ ι*, *γ ο υ ρ ν ῆ τ σ α*, *γ ο υ ρ ν ὀ π ο υ λ ο ν*, *γ ο υ ρ ν ο ὕ δ α*, *γ ο υ ρ ν ο ὕ δ ι*, *γ ο υ ρ ν ο ὕ λ α*, *λακκάκι*, *λακκούδι*, *λακκούδάκι*, *λαρνάκι*. 2) Τετράγωνον τεμάχιον ξύλου, φέρον κοίλωμα ἐντὸς τοῦ ὁποίου στρέφεται τὸ καλαμιστήρι (ὄργανον ταλασιουργίας) Νίσυρ.

Ἡ λ. καὶ ὡς τοπων. ὑπὸ τοὺς τύπ. *Γουργνάκι* Φοῦρν. *Χίος Γουργνάξ* Μακεδ. καὶ κατὰ πληθ. *Γουργνάκια* Ἴων. (Κρήν.) Μήλ. καὶ ὡς παρωνύμ. ὑπὸ τὸν τύπ. *Γουργνάκης* Σῦρ.

γουργναλάκι τό, Κρήτ. (Βιάνν.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. *γ ο υ ρ ν ά λ ι* καὶ τῆς παραγωγ. κατάλ. -ά κ ι.

Γ ο υ ρ ν ά κ ι 1, τὸ ὅπ. βλ., ἐνθα καὶ συνών.: Ὁ τόπος εἶναι ὅλο γουργναλάκι γεμᾶτος.

γουργνάλι τό, Καλαβρ. (Γαλλικ. Μπόβ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. *γ ο ὕ ρ ν α* καὶ τῆς παραγ. κατάλ. -ά λ ι.

Μικρὸς λάκκος μὲ στάσιμον ὕδωρ ἐνθ' ἄν.: *Τὸ γουργνάλι ἐγ-γιομᾶτο ἄσ-σὶ νερὸ* Καλαβρ. (Γαλλικ.) Συνών. βλ. εἰς λ. *γ ο υ ρ ν ά κ ι 1*.

γουργνάρα ἡ, Τσακων. (Πραστ.) *σγουργνάρα* Πελοπν. (Κίτ. Μάν.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. *γ ο ὕ ρ ν α* καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ά ρ α.

Ἡ μεγάλη γούρνα ἐνθ' ἄν.: *Ἦτανε ἡ σγουργνάρα γιομάτη νερὸ κ' ἔπαιε τὸ βόδι* Πελοπν. (Κίτ. Μάν.) *Τσι νὶ ἔσα θέου ἔνταν' τὰ γουργνάρα π' ἀνοίερε;* (τί τὴν ἤθελες αὐτὴν τὴν γούρναν ποὺ ἤνοιζες;) Τσακων. (Πραστ.)

Ἡ λ. ὑπὸ τὸν τύπ. *Σγουργνάρα* καὶ ὡς τοπων. Πελοπν. (Γύθ. Κίτ. Μάν.)

γουργνάτος ἐπίθ. Λέρ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. *γ ο ὕ ρ ν α* καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ά τ ο ς.

Ὁ ἔχων τὸ σχῆμα τῆς γούρνας: *Πατελ-λίδα γουργνάτη*. Συνών. *βαθερός*, *βαθικός 1*, *βαθοὺλός 2* (εἰς λ. *βαθοὺλός*), *γουργνωτός*.

γουργνέλα ἡ, Ἀθ. Λέρ. Λέσβ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. *γ ο ὕ ρ ν α* καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -έ λ α.

1) Σκαφίδιον ὀριζοντίως ἐξηρτημένον ἀπὸ τὴν κοφινίδα τοῦ μύλου, εἰς τὸ ὁποῖον ἐκ ταύτης πίπτει ὁ σῖτος καὶ εἶτα διὰ τῆς εἰς αὐτὴν εὐρισκομένης ὀπῆς καὶ διὰ τρομῶδους κινήσεως ρίπτεται οὗτος εἰς τὸ ἀνοιγμα τοῦ ἄνω λίθου τοῦ μύλου πρὸς ἄλυσιν Ἀθ. 2) Ὁχετὸς διὰ τοῦ ὁποῖου τὸ ἄλευρον ἐξερχόμενον ἀπὸ τὴν μυλόπετραν πίπτει εἰς τὴν ἀλευροδόχον Ἀθ. 3) Ὑδρορρόη Λέρ. Λέσβ. Συνών. *ρεινούχος*, *σοῦγελο*.

γουργνεύω Μακεδ. (Σταν.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. *γ ο ὕ ρ ν α* καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ε ὕ ω.

Καθιστῶ τι κοῖλον: *Ἐνα ξύλου τόσσον, τοῦ γουργνιάμι κὶ λέγουσαν γαβάθα*.

γουργνί τό, γουργνὶν Κύπρ. (Κυθρ. κ. ἄ.) Πόντ. (Ἀμισ. Ἰμερ. Κρώμν. Ὁφ. Τραπ. Χαλδ.) *βουργνὶν* Ἰκαρ. (Εὐδηλ.) Κύπρ. (Αἰγιαλ. Κυθρ. Μένεικ. κ. ἄ.) *γουργνὶ* Ἀνάφ. Εὐβ. (Ὁξύλιθ.) Ἡράκλ. Ἰμβρ. Καππ. (Σίλατ. Συνασσ. Φάρασ.) Κρήτ. (Νεάπ. κ. ἄ.) Κῶς Πελοπν. (Δ. Κορινθ.) Πόντ. (Ζησιν. Ὁφ. Σαράχ. Σούρμ.) Σάμ. Στερελλ. (Ἰτέα) Χίος *σγουργνὶ* Πελοπν. (Κίτ. Μάν. Μεγαλόπ. Σκορτσιν.) *οουργνὶ* Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. *γ ο ὕ ρ ν α* καθ' ὑποκορ. τύπ.

1) Μικρὰ λιθινὴ ἢ ξυλινὴ ἢ πηλινὴ λάρναξ πρὸς ὑποδοχὴν ὕδατος, ἐναπόθεσιν τροφῆς τῶν ζώων, ποτισμὸν αὐτῶν, πλύσιν διαφόρων ἀντικειμένων, φύλαξιν τροφῶν κτλ. Ἡράκλ. Ἰκαρ. (Εὐδηλ.) Ἰμβρ. Καππ. (Σίλατ. Συνασσ. Φάρασ.) Κρήτ. (Νεάπ.) Κύπρ. (Αἰγιαλ. Κυθρ.) Κῶς Πελοπν. (Δ. Κορινθ. Κίτ. Μάν.) Πόντ. (Ἀμισ. Ζησιν. Ἰμερ. Κρώμν. Ὁφ. Σαράχ. Σούρμ. Τραπ. Χαλδ.) Σάμ. Στερελλ. (Ἰτέα) Χίος: *Βάλε νερὸ 'ς τὸ σγουργνὶ νὰ πῆλιοῦσι οἱ κόττες* Κίτ. Μάν. *Τὸ σγουργνὶ τῆς βρύσης* Ἰμερ. *Τὰ σουζούκια τὰ κάνομε καβουρμᾶ καὶ τὰ ρίχνομε μέσα σὲ βουργνὰ* Εὐδηλ. *Πλυν-νίσκουμέν τες τῆξαι βάλ-λουμέν τες μέσ' 'ς τὸ βουργνὶ τῆξαι ἀλατίζουμέν το* Κυθρ. *Πάστριφι τοῦ γουργνὶ νὰ πλύνου* Ἰτέα || Ἀσμ.

